

NÜKLEER TESİSLERİN VE NÜKLEER MADDELERİN EMNİYETİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, nükleer tesisler ve nükleer maddeler ile ilgili düzenleyici kontrole tabi faaliyetlerin yürütülmesi sırasında alınması gereken emniyet önlemlerine ilişkin esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde barışçıl amaçlarla kullanılan nükleer maddeleri ve bu maddeleri çıkarmak, üretmek, işlemek, kullanmak, bulundurmak, yeniden işlemek veya depolamak üzere yetkilendirmeye tabi tesisleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 5/3/2022 tarihli ve 7381 sayılı Nükleer Düzenleme Kanununun 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası ile 95 sayılı Nükleer Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Anahtar: Mekanik, kartlı, biyometrik, lazer optik, elektronik ve benzeri kilit açma mekanizmalarını,

b) Bilgi güvenliği: Bilgilerin gizliliğinin, bütünlüğünün ve erişilebilirliğinin muhafaza edilmesini,

c) Bilmesi gereken ilkesi: Bir konuyu veya işi sadece görev veya sorumlulukları gereği öğrenmekle, incelemekle, gereğini yerine getirmekle ve korumakla yükümlü bulunanların yetkileri düzeyinde bilgi sahibi olmasını ve nüfuz etmesini,

ç) Dereceli yaklaşım: Nükleer tesislerin ve nükleer maddelerin emniyetine ilişkin önlemlerin; nükleer tesisin ve nükleer maddenin niteliği, nükleer tesise veya nükleer maddeye yönelik TET ve diğer tehditler neticesinde ortaya çıkabilecek radyolojik sonuçların büyüklüğü dikkate alınarak uygulanmasını,

d) Emniyet: Nükleer tesisleri ve nükleer maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimleri engellemek, tespit etmek ve gerektiğinde müdahale etmek üzere fiziksel koruma önlemleri ile bilgi güvenliğini ve siber güvenliği sağlamaya yönelik önlemlerin alınmasını ve bu önlemlerin etkinliğinin sürdürülmesini,

e) Fiziksel bariyer: Yetkisiz erişimi engellemek veya geciktirmek üzere tasarlanan çit, duvar veya benzeri düzenekleri,

f) Fiziksel koruma sistemi: Nükleer tesisleri ve nükleer maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimleri engellemek, tespit etmek, geciktirmek ve gerektiğinde müdahale etmek üzere oluşturulan, etkinliği ve yeterliliği sürekli analiz edilen ve güncellenen idari, teknik ve organizasyonel bütünlük önlemleri içeren geniş kapsamlı koruma sistemini,

g) Hayati alan: Korunan alanın içerisinde bulunan ve sabotaja maruz kalması durumunda doğrudan veya dolaylı olarak yüksek radyolojik sonuçlara sebebiyet verebilecek yapı, sistem ve bileşen veya nükleer maddelerin bulunduğu alanı,

ğ) Hırsızlık: Kendisine ya da başkasına yarar sağlamak amacıyla nükleer maddelerin yetkisiz veya kötü niyetli kişilerce bulunduğu yerden alınmasını,

h) İç alan: Korunan alanın içerisinde bulunan ve Ek-1'de yer alan I. sınıf nükleer maddelerin bulunduğu, kullanıldığı veya depolandığı alanı,

1) İç tehdit: Nükleer tesislere ve nükleer maddelere veya bunlarla ilgili hassas bilgilere erişim yetkisine sahip olan ve bunlara yönelik kötü niyetli eyleme teşebbüs eden kişiyi,

i) İzinsiz giriş: Hırsızlık, sabotaj veya diğer kötü niyetli bir amaçla nükleer tesislere veya nükleer maddelerin bulunduğu yere erişim eylemini,

j) Kontrollü alan: Nükleer tesisleri içeren ve Ek-1'de yer alan III. sınıf nükleer maddelerin bulunduğu, kullanıldığı veya depolandığı, erişimin sınırlandırıldığı alanı,

k) Korunan alan: Kontrollü alan içerisinde bulunan, sabotaja hedef olabilecek unsurları içeren veya Ek-1'de yer alan II. sınıf nükleer maddelerin bulunduğu, kullanıldığı veya depolandığı alanı,

l) Kurum: Nükleer Düzenleme Kurumunu,

m) Merkezi Alarm İstasyonu (MAİ): Tam ve kesintisiz olarak alarm izleme ve değerlendirmesi yapılan ve nükleer tesis yönetimi, kolluk kuvvetleri ve özel güvenlik görevlileri arasında haberleşmeyi sağlayan bina veya odayı,

n) Nükleer emniyet kültürü: Emniyeti desteklemek, güçlendirmek ve sürdürmek amacıyla kişilerin sahip olması gereken özellikler, tutum ve davranışlar bütünü,

o) Özel güvenlik görevlisi: 10/6/2004 tarihli ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun kapsamında görev yapan silahlı veya silahsız özel güvenlik görevlisini,

ö) Sabotaj: Nükleer tesislere ve nükleer maddelere karşı yapılan, radyoaktif maddelerin salımına sebep olmak veya radyasyona maruz bırakmak suretiyle doğrudan veya dolaylı olarak çalışanların, halkın ve çevrenin sağlık ve güvenliğini tehlikeye sokabilecek kasıtlı eylemi,

p) Saha: Nükleer tesisin yer aldığı, etrafı fiziksel bariyerlerle çevrili, giriş ve çıkış kontrolü olan ve yetki kapsamında belirlenmiş yeri,

r) Siber güvenlik: Fiziksel koruma sistemi, nükleer madde sayım ve kontrol sistemi ile güvenliğe ilişkin sistemlerde yer alan bilgisayarların, bilgisayar tabanlı sistemlerin, elektronik iletişim araçlarının, ağların ve verilerin; siber saldırılara, çıkar amaçlı kullanmaya ve benzeri kötü niyetli girişimlere karşı korunmasını,

s) Tasarıma esas tehdit (TET): Nükleer tesislerde fiziksel koruma sisteminin tasarımına ve değerlendirilmesine temel teşkil eden, nükleer tesisleri ve nükleer maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimlerle sonuçlanabilecek tehdidi,

ş) TET Belgesi: Tasarıma esas tehdidi içeren "Gizli" gizlilik derecesini haiz belgeyi,

t) TET Komisyonu: Kurum, İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Millî İstihbarat Teşkilâtı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, nükleer santraller için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve ilgili diğer bakanlık, kurum ve kuruluşların temsilcilerinden oluşan komisyonu,

u) Yüksek radyolojik sonuç: Nükleer tesislerde gerçekleştirilecek bir sabotaj sonucunda ilgili mevzuatta belirtilen Ulusal Radyasyon Acil Durum Planında yer alan ihtiyati koruyucu eylemlerin uygulanmasını gerektiren doz seviyelerinin aşılmasına sebebiyet verebilecek radyolojik sonucu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler ve Hükümler

Genel ilkeler

MADDE 5- (1) Nükleer tesislere ve nükleer maddelere ilişkin Kurum tarafından yetkilendirme yapılan faaliyetlerin yürütülmesi sırasında emniyetin sağlanmasında asıl sorumluluk yetkilendirilen kişiye aittir.

(2) Yetkilendirilen kişi, emniyeti teminen bu Yönetmelik gereğince fiziksel koruma sistemi kurup etkin bir şekilde işleterek nükleer tesisleri ve nükleer maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimlerin önlenmesini, olasılıklarının ve etkilerinin en aza indirilmesini, nükleer maddenin çalınması veya kaybolması durumunda ilgili mercilerin en kısa sürede bilgilendirilmesini sağlayarak halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin korunmasını sağlar.

(3) Nükleer tesislerin ve nükleer maddelerin emniyetine ilişkin Kurum tarafından yapılan düzenleyici kontrol faaliyetlerinde dereceli yaklaşım esas alınır.

(4) Nükleer tesislerle ve nükleer maddelerle ilgili faaliyetleri yürüten kişilerin nükleer emniyet kültürüne sahip olmaları esastır.

(5) Nükleer tesislerle ve nükleer maddelerle ilgili faaliyetleri yürüten kişiler, emniyet, güvenlik ve nükleer güvence unsurlarını birlikte analiz eder ve birbirlerinin etkinliklerini zayıflatmayacak şekilde fiziksel koruma sistemini tasarlar ve işletir.

(6) Nükleer tesislerle ve nükleer maddelerle ilgili faaliyetleri yürüten kişiler, kötü niyetli kişilerin amacını gerçekleştirmesini önlemek veya bu kişileri caydırmak için çoklu engeller oluşturarak derinliğine savunma uygular.

Nükleer madde sınıfları

MADDE 6- (1) Yetkilendirilen kişi, yetkilendirildiği faaliyetle ilgili nükleer maddeleri Ek-1’de yer alan tabloya göre sınıflandırır ve III. sınıf nükleer maddeler kontrollü alanda, II. sınıf nükleer maddeler korunan alanda, I. sınıf nükleer maddeler iç alanda bulundurulur, kullanılır veya depolanır.

(2) Ek-1’de yer alan tablodaki III. sınıfa girmeyen nükleer maddelerin ve doğal uranyumun emniyetinin sağlanması için alınması gereken emniyet önlemleri Kurum tarafından belirlenir.

Tasarıma esas tehdit

MADDE 7- (1) TET Komisyonu Kurum koordinasyonunda kurulur ve Komisyonun çalışma usul ve esasları Kurum tarafından belirlenir.

(2) İlgili mevzuat kapsamında Kurum tarafından yetkilendirmeye tabi tutulan ve Ek-1’de yer alan tabloya göre sınıflandırılmış nükleer maddeleri içeren tesisler için TET Komisyonu tarafından TET Belgesi düzenlenir. TET Belgesi yetkilendirilen kişiye Kurum tarafından bildirilir.

(3) Nükleer hammadde işleme tesisleri ve madenler için TET Belgesi düzenlenmez.

(4) TET Belgesi, üç yılda bir veya TET Komisyonunu oluşturan bakanlık, kurum ve kuruluşlardan herhangi birinin gerekli görmesi hâlinde TET Komisyonu tarafından değerlendirilir ve gerekiyorsa güncellenir. Güncellenen TET Belgesi yetkilendirilen kişiye Kurum tarafından bildirilir.

(5) Yetkilendirilen kişi TET’i esas alarak fiziksel koruma sistemini tasarlar ve işletir.

(6) TET Belgesi; TET Komisyonunda yer alan bakanlık, kurum, kuruluşlar ile yetkilendirilen kişi tarafından gizlilik derecesine göre korunur ve bilmesi gereken ilkesine uygun olarak paylaşılır ve kullanılır.

İş birliği

MADDE 8- (1) Nükleer tesisler ve nükleer maddeler ile ilgili faaliyetlerin yürütülmesi sırasında emniyetin sağlanması amacıyla yetkilendirilen kişi, kolluk kuvvetleri ve ilgili kurum ve kuruluşlar ile iş birliği yapar. Bu iş birliği, nükleer santraller için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının koordinasyonunda gerçekleştirilir.

(2) Nükleer tesislerin Kurum tarafından belirlenen yetkilendirme süreçleri için, yetkilendirilen kişi veya Kurumun talep etmesi durumunda yetkilendirilen kişi ve kolluk kuvvetleri arasında iş birliği protokolleri imzalanır. Bu protokollerde;

- a) Özel güvenlik görevlileri ve kolluk kuvvetlerinin emniyetin sağlanması ile ilgili görev, yetki ve sorumlulukları,
- b) Yetkilendirilen kişi tarafından kolluk kuvvetlerine verilecek nükleer tesise özel eğitimlere ve yapılacak tatbikatlara ilişkin hususlar,
- c) Emniyetin sağlanmasında iş birliğine yönelik kolluk kuvvetlerinin taleplerinin karşılanmasına ilişkin hususlar,
- ç) Kolluk kuvvetlerinin kullanacağı yapı ve sistemlerin kurulması ile kolluk kuvvetleri, özel güvenlik görevlileri ve MAİ personeli arasında kurulacak haberleşme ve iletişim sistemlerine ilişkin hususlar,
- d) Emniyetin sağlanmasına yönelik iş birliği yapılması gereken diğer hususlar, net bir şekilde tanımlanır.

Tatbikat

MADDE 9- (1) Yetkilendirilen kişi, fiziksel koruma sisteminin etkinliğinin değerlendirilmesi ve iş birliğinin güçlendirilmesi amacıyla kolluk kuvvetleriyle yılda en az bir defa tatbikat gerçekleştirir ve tatbikatla ilgili sonuç raporlarını “Hizmete Özel” gizlilik derecesi ile en geç on beş iş günü içinde Kuruma sunar.

Raporlar

MADDE 10- (1) Yetkilendirilen kişi, nükleer tesisleri ve nükleer maddeleri hedef alan hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimleri, gerekli önlemlerin alınmasını sağlayarak derhâl Kuruma ve ilgili kolluk kuvvetlerine bildirir. Olayla ilgili alınan ve alınması planlanan tedbirleri de içeren ayrıntılı rapor en geç üç iş günü içinde yetkilendirilen kişi tarafından Kuruma ve ilgili kolluk kuvvetlerine sunulur.

(2) Yetkilendirilen kişi nükleer tesislere ve nükleer maddelere karşı kötü niyetli bir girişimden şüphelendiğinde, gerekçeleri ile birlikte durumu derhâl Kuruma ve ilgili kolluk kuvvetlerine bildirir ve bu durumu en geç üç iş günü içinde Kuruma ve ilgili kolluk kuvvetlerine rapor eder.

Bilgi güvenliği ve siber güvenlik

MADDE 11- (1) Emniyete ilişkin bilgi güvenliğinin ve siber güvenliğin sağlanmasından yetkilendirilen kişi sorumludur.

(2) Gizlilik derecesine sahip bilgi ve belgelere erişim yetkisine sahip olacak personel, yetkilendirilen kişi tarafından belirlenir.

(3) Fiziksel koruma sisteminde yer alan bilgisayar ve bilgisayar tabanlı sistemlere internet bağlantısı yapılmaz. Bu bilgisayarlar ile bilgisayar tabanlı sistemler, elektronik iletişim araçları ve ilgili cihazlar kötü niyetli girişimlere karşı korunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Emniyete İlişkin Planlar

Planlara ilişkin genel hususlar

MADDE 12- (1) Ek-1’de yer alan tabloya göre sınıflandırılmış nükleer maddeleri içeren yetkilendirmeye tabi tesisler için, emniyet önlemlerini içeren inşaat emniyet planı ve nükleer emniyet planı yetkilendirilen kişi tarafından hazırlanır ve “Gizli” gizlilik derecesi ile Kuruma sunulur. Planların biçim ve içeriği dereceli yaklaşım esasına göre Kurum tarafından belirlenir.

(2) Planlar, Kurum tarafından değerlendirilir. Bu değerlendirmede gerek duyulması hâlinde İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Millî İstihbarat Teşkilâtı Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve ilgili diğer bakanlık, kurum ve kuruluşların görüşleri alınır. Değerlendirme sonucunda planlarda değişiklik veya düzeltme yapılması gerekiyorsa, değerlendirme sonuçları yetkilendirilen kişiye bildirilir ve gerekli değişiklik veya düzeltmeleri

yapması istenir. Yetkilendirilen kişi, değerlendirme sonuçlarında belirtilen değişiklik veya düzeltmeleri dikkate alarak planları hazırlar ve Kuruma sunar.

(3) Planlar, Kurum tarafından uygun bulunması hâlinde uygulanır. Kurum tarafından verilen uygunluk, emniyete ilişkin sınır ve koşullar içerebilir. Planlarda yer alan emniyet önlemlerinin alınması, planların uygulanması, uygulamaların düzenli olarak izlenmesi, gerektiğinde iyileştirme yapılması ve planlanan değişikliklerin Kuruma bildirilmesi yetkilendirilen kişinin sorumluluğundadır.

(4) TET'in değişmesi veya planların uygulanmasını etkileyecek bir değişikliğin oluşması durumunda Kurumun gerekli görmesi hâlinde, planlar yetkilendirilen kişi tarafından Kurumun belirlediği süre içerisinde güncellenir ve değerlendirilmek üzere Kuruma sunulur.

İnşaat emniyet planı

MADDE 13- (1) İnşaat emniyet planı, saha hazırlanmasına ilişkin iznin alınmasından sahaya nükleer madde getirilmesine kadar olan süreçte alınacak emniyet önlemlerini içerir.

(2) Saha hazırlanmasına ilişkin iznin alınmasından sahaya nükleer madde getirilmesine kadar olan süreçte alınması gereken emniyet önlemleri Kurum tarafından belirlenerek yetkilendirilen kişiye iletir. Yetkilendirilen kişi, alınan emniyet önlemlerini ve diğer bilgileri içeren inşaat emniyet planını, saha hazırlama izni başvurusu sırasında Kuruma sunar.

(3) Nükleer hammadde işleme tesisleri ve madenler için inşaat emniyet planı sunulmaz.

Nükleer emniyet planı

MADDE 14- (1) Nükleer emniyet planı, sahaya nükleer madde getirilmesinden sahanın düzenleyici kontrolden çıkartılmasına kadar olan süreçte alınacak emniyet önlemlerini içerir.

(2) TET Belgesi iletilen tesisler için nükleer emniyet planı TET esas alınarak hazırlanır.

(3) Yetkilendirilen kişi, inşaat izni başvurusu sırasında gerekli bilgileri içeren nükleer emniyet planını Kuruma sunar.

(4) Nükleer emniyet planının Kurum tarafından uygun görülmesini müteakip fiziksel koruma sistemine ilişkin teknik bileşenlerin işletme testleri gerçekleştirilir.

(5) Sahaya getirilecek nükleer maddenin emniyetine ilişkin nükleer emniyet planında sunulan önlemler uygulanmaya başlanmadan nükleer madde sahaya getirilemez.

(6) Reaktör içeren nükleer tesisler için nükleer emniyet planında hayati alanların emniyetine ilişkin sunulan önlemler uygulanmaya başlanmadan reaktör tam güçte çalıştırılmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yetkilendirilen Kişinin Yükümlülükleri ve Önlemler

Yetkilendirilen kişinin yükümlülükleri

MADDE 15- (1) Yetkilendirilen kişi, emniyetin sağlanmasına ilişkin olarak;

a) Nükleer tesislerin ve nükleer maddelerin hırsızlık, sabotaj, yetkisiz erişim ve diğer kötü niyetli girişimlere karşı emniyetini sağlamak üzere dereceli yaklaşım esasına göre gerekli önlemleri almak ve fiziksel koruma sistemini kurmakla,

b) Bu Yönetmelik kapsamındaki planları hazırlamak ve iş birliği protokollerini yapmakla,

c) Nükleer maddeleri sınıflarına göre belirlenen alanlarda bulundurmak, kullanmak ve depolamakla,

ç) Bilgi güvenliğini ve siber güvenliği sağlamakla,

d) Korunan alana, iç alana, hayati alana, nükleer maddenin bulunduğu yerlere veya gizlilik derecesine sahip bilgi ve belgelere erişim yetkisine sahip olacak personeli nükleer emniyet kültürüne sahip, güvenilirlikleri teyit edilmiş kişilerden seçmekle, görevli personelin güvenilirliklerini düzenli olarak teyit ettirmekle,

e) Nükleer tesislere ve nükleer maddelerin bulunduğu yerlere veya bilmesi gereken ilkesine uygun olarak nükleer tesisler ve nükleer maddelerle ilgili bilgilere erişim sağlayacak kişilerin sayısını sınırlandırmakla,

f) Tehdit durumunda dahi fonksiyonlarını yerine getirebilecek özelliklere sahip MAİ kurmakla ve işletmekle,

g) MAİ'yi, izinsiz girişi tespit etmeye yönelik dedektörleri, alarm sistemlerini ve iletişim hatlarını korumakla,

ğ) Silahlı özel güvenlik görevlilerinin olmadığı tesislerde, kolluk kuvvetlerinin olaya zamanında müdahale edebilmesini sağlayacak önlemleri almakla,

h) İlgili mevzuatla tanımlanan gereklilikleri sağlayan, emniyet konusunda yetkin, deneyimli ve yeter sayıda özel güvenlik görevlisi ve ilgili diğer personeli görevlendirmekle,

ı) Nükleer tesis çalışanlarını yılda en az bir defa, yaptıkları işlere ve bilmesi gereken ilkesine uygun olarak emniyet konusunda düzenli olarak eğitmekle,

i) Özel güvenlik görevlilerini ve kolluk kuvvetlerini nükleer tesise özel ve saha içinde görev yapacağı yere uygun olarak emniyet ve gerekli diğer konularda eğitmekle, özel güvenlik görevlilerinin ve kolluk kuvvetlerinin görevlerini yerine getirmesini sağlayacak yapı ve donanımı sağlamakla,

j) Emniyete ilişkin düzenli tatbikat yapmakla,

k) İletişim ve izinsiz girişi tespit etme ve değerlendirme sistemlerinin yanı sıra fiziksel koruma sisteminin diğer bileşenlerinin kesintisiz çalıştığını teyit etmek ve bu bileşenlerin performansını en fazla altı ayda bir test etmek ve yetersizlik tespit edilmesi durumunda gerekli düzeltici faaliyetleri en kısa sürede yerine getirmekle,

l) İç tehdide karşı gerekli önlemleri almakla,

m) Bu Yönetmelik hükümleri kapsamındaki kayıtları tutmak ve raporları düzenlemekle,

n) Emniyete ilişkin yönetim sistemini oluşturmak ve uygulamakla, yükümlüdür.

Merkezi alarm istasyonu

MADDE 16- (1) Ek-1'de yer alan tabloya göre sınıflandırılmış nükleer maddeleri içeren nükleer tesisler için MAİ kurulur.

(2) MAİ'nin korunan alan içerisinde konuşlandırılması esastır. Yetkilendirilen kişi tarafından işlevini etkin bir şekilde yerine getirebileceği farklı bir yerin talep edilmesi ve Kurum tarafından uygun bulunması durumunda MAİ korunan alan dışında da konuşlandırılabilir. Nükleer santrallerde MAİ işlevini görececek nitelikte yedek bir alarm istasyonu da kurulur.

(3) MAİ'ye erişim, yetkilendirilen kişinin görevlendirdiği, güvenilirlikleri teyit edilmiş personelle sınırlandırılır. MAİ'de sürekli ve yeter sayıda personel bulundurulur.

(4) Yetkilendirilen kişi, kuracağı fiziksel koruma sistemiyle; 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca sınırlandırılmış, emniyeti sağlamakla yükümlü olduğu alana ait ilgili verileri toplar. Bu kapsamda elde edilen tüm veriler eşzamanlı olarak MAİ'ye iletilir.

(5) Alarmların izlenmesi, değerlendirilmesi ve müdahale ile ilgili tüm verilerin kayıtları en az beş yıl süreyle MAİ'de yer alan arşivde muhafaza edilir.

(6) MAİ'ye iletilen kamera kayıtlarından kontrollü alanlara ve korunan alanlara ilişkin olan kayıtlar en az bir ay, hayati ve iç alanlara ilişkin olan kayıtlar en az altı ay muhafaza edilir. Bu süreler, nükleer santraller dışındaki tesisler için, talep edilmesi durumunda dereceli yaklaşım esasına göre Kurum tarafından değiştirilebilir.

Kontrollü alanlarda alınması gereken asgari emniyet önlemleri

MADDE 17- (1) Kontrollü alanlarda, yetkilendirilen kişi tarafından asgari aşağıdaki emniyet önlemleri alınır:

a) İzinsiz girişin tespiti, görüntülenmesi ve kaydı için gerekli tedbirler alınır. Giriş ve çıkışlar kontrol altında tutulur, yazılı ve görüntülü kayıt altına alınır.

b) Giriş veya çıkış yapan kişiler, araçlar ve paketler aranır. Yetkilendirilen kişi ile kolluk kuvvetlerinin birlikte belirleyeceği yasak eşya, kontrollü alanlara sokulmaz.

c) Özel güvenlik görevlilerinin ve gerekli hâllerde kolluk kuvvetlerinin görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli şartlar sağlanır.

ç) Özel güvenlik görevlileri tarafından devriye hizmetleri yürütülür. Devriye hizmetlerine ilişkin raporlar kolluk kuvvetlerine belirli aralıklarla bildirilir.

d) Nükleer maddelerin bulundurulduğu alanlar için çoğaltılması zor olan anahtar tipleri ve karmaşık şifre kombinasyonları kullanılır. Bu alanlara erişim geçmişi ve anahtar kontrolü için gerekli düzenlemeler yapılır ve ilgili kayıtlar tutulur. Şifreler belirli aralıklarla değiştirilir, şüphe duyulması durumunda kilitler, anahtarlar ve şifreler derhâl değiştirilir.

e) Nükleer maddenin nükleer tesis içinde yerinin değiştirilmesi durumunda; nükleer maddenin sınıfına göre muhafaza edilmesi, sürekli gözetim altında tutulması ve nükleer maddenin, konteynerlerin ve kullanıldıysa mühürlerin bütünlüğünün korunduğunun doğrulanması için gerekli önlemler alınır.

f) Nükleer maddenin nükleer tesis içinde devir tesliminde, olağanüstü bir durumun veya hırsızlığın olup olmadığının tespiti, raporlanması ve gerekli kayıtların tutulmasına yönelik düzenlemeler yapılır.

Korunan alanlarda alınması gereken asgari emniyet önlemleri

MADDE 18- (1) Kontrollü alanlarda alınan emniyet önlemleri, yetkilendirilen kişi tarafından korunan alanlarda da alınır. Bu önlemlere ek olarak;

a) Korunan alanların erişim noktalarının mümkün olan en az sayıda olması sağlanır ve sadece erişim yetkisi tanınan kişiler erişim sağlayabilir. Giriş ve çıkış yapan kişilerin kimlikleri doğrulanır ve kayıt altına alınır. Bu kişilere geçiş kartları verilir ve geçiş kartları korunan alanda bulunduğu sürece görünecek şekilde taşınır.

b) Korunan alanın çevresinde yeterince aydınlatılan boş ve açık alanların bulunması sağlanır, çevresi fiziksel bariyerlerle çevrilir ve izinsiz girişi tespit etmeye yönelik dedektörler ile kameralar yerleştirilir. Nükleer santrallerde korunan alanın çevresi çift fiziksel bariyerle çevrilir. Kurumun uygun görüşü alınarak binanın duvarları da fiziksel bariyer olarak tanımlanabilir.

c) Dedektörler veya kameralar tarafından tespit edilen olayları zamanında değerlendirmek üzere alarm sistemi kurulur.

ç) Giriş veya çıkış yapan kişiler, araçlar ve paketler aranır.

d) Korunan alanlara hususi motorlu taşıt giremez. Bu alanlara erişim, nükleer tesise özel araçlarla yapılır.

e) Acil durum tatbikatı, bakım, onarım veya başka bir sebeple nükleer tesisin düzenli işleyişinin dışına çıktığı durumlar için erişim kontrolüne yönelik gerekli düzenlemeler yapılır. Bu durumlar sonrasında yetkisiz veya kötü niyetli bir girişimin olup olmadığının tespitine yönelik inceleme ve değerlendirmeler yapılır, gerekli tedbirler alınır.

f) Geçici hizmet personeline ve diğer ziyaretçilere, bu alanlara erişim yetkisi olan personel tarafından nezaret edilir.

g) Hırsızlığa ve sabotaja karşı ek tedbirler uygulanır.

İç alanlarda alınması gereken asgari emniyet önlemleri

MADDE 19- (1) İç alanlar, çalışan trafiğinin fazla olduğu yerlerin yakınında kurulamaz.

(2) Korunan alanlarda alınan emniyet önlemleri, yetkilendirilen kişi tarafından iç alanlarda da alınır. Bu önlemlere ek olarak;

a) İç alanlara erişim noktalarının mümkün olan en az sayıda olması sağlanır ve sadece erişim yetkisi tanınan kişiler erişim sağlayabilir. İç alanlarda aynı anda en az iki kişi bulunur ve faaliyetlerini birbirlerinin gözetimi altında yürütürler.

b) İç alanı oluşturan yapı ya da yapıların tavanı, duvarları ve zemini izinsiz girişi engelleyecek şekilde tasarlanır ve inşa edilir. Acil çıkış noktaları ve giriş yapılabilecek diğer yerler izinsiz girişi tespit etme ve değerlendirme sistemleri ile donatılır.

c) İç alanlarda nükleer maddelerin bulundurulduğu yerler kilitli tutulur ve bu yerlerde çalışanların olmadığı zamanlarda alarm sistemleri aktif hâle getirilir. Kilitlerin anahtarları sınırlı sayıda bulundurulur ve sadece korunan alan içinde muhafaza edilir.

ç) İç alanlar sürekli gözetim altında tutulur.

Hayati alanlarda alınması gereken asgari emniyet önlemleri

MADDE 20- (1) Korunan alanlarda alınan emniyet önlemleri, yetkilendirilen kişi tarafından hayati alanlarda da alınır. Bu önlemlere ek olarak;

a) Hayati alanlara erişim noktalarının mümkün olan en az sayıda olması sağlanır ve sadece erişim yetkisi tanınan kişiler erişim sağlayabilir.

b) Hayati alanı oluşturan yapı ya da yapıların tavanı, duvarları ve zemini izinsiz girişi engelleyecek şekilde tasarlanır ve inşa edilir. Acil çıkış noktaları ve giriş yapılabilecek diğer yerler izinsiz girişi tespit etme ve değerlendirme sistemleri ile donatılır.

c) Hayati alanlarda çalışanların olduğu zamanlarda yetkisiz faaliyetlerin zamanında tespit edilmesine yönelik önlemler alınır. Bu alanlarda çalışanların olmadığı zamanlarda, bu alanlara yetkisiz erişimi engelleyecek önlemler alınır ve alarm sistemleri aktif hâle getirilir.

ç) Tek başlarına veya birlikte sabotaja maruz kaldıklarında doğrudan veya dolaylı olarak yüksek radyolojik sonuçlara sebebiyet verebilecek nükleer maddelerin ve nükleer güvenlik açısından önemli yapı, sistem ve bileşenlerin analizleri yapılarak sabotaj riskini azaltmaya veya sabotaj olması durumunda sabotajın sebep olacağı radyolojik sonuçları hafifletmeye yönelik önlemler alınır.

İç denetim

MADDE 21- (1) Yetkilendirilen kişi, plan ve prosedürlerin uygulanmasını ve fiziksel koruma sisteminin etkinliğini tespit ve teyit etmek amacıyla her altı ayda bir iç denetim yapar. Gerçekleştirilen iç denetim; biçim ve içeriği Kurum tarafından belirlenen iç denetim raporlarıyla kayıt altına alınır.

(2) Yetkilendirilen kişi, iç denetim sırasında tespit edilen hususlarla ilgili mümkün olan en kısa zamanda düzeltici ve önleyici faaliyetleri yerine getirir; varsa tespit edilen hususlara ilişkin düzeltici ve önleyici faaliyetler de dâhil olmak üzere hazırlanan iç denetim raporlarını iç denetimi takip eden on beş iş günü içerisinde “Hizmete Özel” gizlilik derecesi ile Kuruma sunar.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Denetimler ve yaptırımlar

MADDE 22- (1) Yetkilendirilen kişinin emniyet ile ilgili yükümlülükleri Kurumun denetimine tabidir. Denetime ilişkin hususlarda ilgili yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

(2) İlgili mevzuat veya yetki koşullarına, Kurum kararlarına ve talimatlarına aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi hâlinde idari yaptırım uygulanır. İdari yaptırımlara ilişkin hususlarda ilgili mevzuatta yer alan hükümler uygulanır.

Öngörülemeyen durumlar

MADDE 23- (1) Bir nükleer tesisin veya nükleer maddenin bu Yönetmelik kapsamına girip girmeyeceği konusunda bir tereddüt oluşması durumunda, nükleer tesisin veya nükleer

maddenin özellikleri ile emniyet açısından riskleri de göz önünde bulundurularak Kurum tarafından karar verilir.

(2) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında öngörülmeven durumların oluşması hâlinde, sürecin nasıl ve hangi koşullarla devam edebileceğine Kurum tarafından karar verilir.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 24- (1) 22/5/2012 tarihli ve 28300 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nükleer Tesislerin ve Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Yönetmeliğinin bu Yönetmeliğe aykırı hükümleri uygulanmaz.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 25- (1) 8/8/2020 tarihli ve 31207 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nükleer Tesislerin ve Nükleer Maddelerin Emniyetine İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta, iş birliği protokollerinde ve planlarda birinci fıkra ile yürürlükten kaldırılan Nükleer Tesislerin ve Nükleer Maddelerin Emniyetine İlişkin Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kuruma sunulan planlar geçerliliğini sürdürür. Kurum tarafından güncellenmesine karar verilen planlar belirlenen süre içerisinde Kuruma sunulur.

Yürürlük

MADDE 26- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Nükleer Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.

NÜKLEER MADDELERİN SINIFLANDIRILMASI

Madde	Biçim	Nükleer Maddenin Sınıfı		
		I	II	III ^c
Plütonyum ^a	Işınlanmamış ^b	2 kg veya daha fazla	500 g'dan fazla ve 2 kg'dan az	15 g'dan fazla ve 500 g veya daha az
Uranyum-235	Işınlanmamış ^b %20 veya daha fazla zenginleştirilmiş uranyum	5 kg veya daha fazla	1 kg'dan fazla ve 5 kg'dan az	15 g'dan fazla ve 1 kg veya daha az
	Işınlanmamış ^b %10 veya daha fazla ve %20 den daha az zenginleştirilmiş uranyum	-	10 kg veya daha fazla	1 kg'dan fazla ve 10 kg'dan az
	Işınlanmamış ^b doğal uranyumdan fazla %10 dan az zenginleştirilmiş uranyum	-	-	10 kg veya daha fazla
Uranyum-233	Işınlanmamış ^b	2 kg veya daha fazla	500 g'dan fazla ve 2 kg'dan az	15 g'dan fazla ve 500 g veya daha az
Işınlanmış yakıt			Tüketilmiş veya doğal uranyum, toryum veya düşük zenginlikli yakıt ^ç (fisil içeriği %10'dan az)	

^a Plütonyum-238 içeriği %80 izotopik konsantrasyonu geçenlerin dışındaki her türlü plütonyum.

^b Reaktörde ışınlanmamış nükleer maddeler ile reaktörde ışınlanmış ancak zırlama olmaksızın bir metre uzaklıkta 1 Gy/saat (100 rad/saat) değerine eşit veya daha az radyasyon doz hızına sahip maddeler.

^c III. sınıfa girmeyen nükleer maddeler ve doğal uranyum, Kurum tarafından belirlenen emniyet önlemlerine uygun olarak korunmalıdır.

^ç Işınlanmadan önce I. veya II. sınıf nükleer madde olarak sınıflandırılmış diğer yakıtlar, zırlama olmaksızın yakıttan 1 metre uzaklıktaki radyasyon doz hızının 1 Gy/saat (100 rad/saat) değerini aşması durumunda sırasıyla II. ve III. sınıf nükleer maddelerin gerektirdiği şekilde korunur.